

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА НОВИ ГРАД
НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ПОЉОПРИВРЕДУ

АНАЛИЗА ТЕКСТИЛНОГ СЕКТОРА У НОВОМ ГРАДУ

УВОД

Индустрија текстила, коже и обуће је хетерогена дјелатност која обухвата различите производе, полупроизводе и материјале за даљу производњу, те обухвата сљедеће области:

- Производња текстилних предива и тканина
- Производња одијевних предмета, дораде и бојења крзна
- Производња коже и предмета од коже и обуће

Текстилна и индустрија одјеће заузимају важно мјесто у привреди БиХ с обзиром на дугогодишњу традицију, значајан број запослених и односа са европским и свјетским партнерима. Упркос динамичним изазовима свјетског тржишта, текстилна индустрија и даље опстаје.

Индустрија текстила и производа од текстила као значајан сегмент прерађивачког сектора радно је интензивна и ниско акумулативна грана индустрије. Запошљава претежно женску радну снагу и доприноси ублажавању проблема незапослености, иако су просјечне плате у овом сектору ниже у односу на остале прерађивачке гране индустрије. Производња је углавном базирана на лон пословима (услуга кројења, шивања, дораде, монтажа) за иностране partnere са врло малим учешћем производње властитих производа.

Текстилна индустрија је увозно зависна у смислу увоза репроматеријала који се углавном не производи у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Ова грана привреде биљежи веома добре извозне резултате, иако доминантно мјесто заузима унутрашња дорада и обрада односно лон-послови.

Посебан проблем у БиХ представља непостојање базне производње (производње сировина и полупроизвода) због чега пословање домаћих фирми у цјелости зависи од партнера који су углавном из земаља ЕУ. Они обезбјеђују тржиште, материјал, прибор, моделе и све остало што је потребно за производњу.

Текстилни сектор је област која је најмање профитабилна и која у највећем дијелу чини само услуге кројења и шивања и нема властити производни програм. Неки од проблема са којима се сусрећу привредни субјекти су поуздано тржиште, обртни капитал, нелојално тржиште - велика понуда робе из Кине, двоструко царињење репроматеријала и готових производа (царине се плаћају приликом увоза репроматеријала и приликом извоза готових производа), недостатак школованог кадра, велики број боловања радница, неповољни кредити и сл.

Рјешавањем ових суштинских проблема који оптерећују и основно функционисање и одржавање производње отвара се простор за даљи развој и софистицирање активности попут улагања у маркетинг, дизајн, образовање, продор на нова тржишта са властитим брендovima, итд.

Основне предности ове индустријске гране су биле (и остале):

- Висок ниво квалитета производа и услуга,
- Квалификованост и ниски трошкови радне снаге,
- Географски положај који омогућује брзо реаговање на тржишне и друге захтјеве,
- Значајни производни капацитети територијално добро позиционирани,
- Производна традиција, индустријска култура и добар углед у свијету.

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

Табела бр. 1: Финансијски показатељи пословања у области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Година	Број предузећа	Укупан приход	Просјечан број радника
2018	11	5.563.029,00 КМ	306
Учешће у прерађивачкој инд.	22,45%	12,02%	46,79%
Учешће у укупном пословању	7,28%	2,51%	17,68%
2019	11	5.524.219,00 КМ	335
Учешће у прерађивачкој инд.	23,91%	12,41%	47,52%
Учешће у укупном пословању	7,64%	2,25%	19,07%
2020	11	8.063.783,00 КМ	388
Учешће у прерађивачкој инд.	23,40%	17,63%	51,25%
Учешће у укупном пословању	7,48%	3,30%	21,23%

Извор: АПИФ

Према подацима Агенције за посредничке, информатичке и финансијске послове (АПИФ) у 2020. години је било 11 привредних друштава са 388 радника и укупним приходом од 8.063.783 КМ. По броју запослених, учешће овог сектора у укупном броју запослених у привредним друштвима износио је 21,23%. По оствареном приходу, учешће овог сектора у укупном приходу износило је 3,30%.

У 2019. години текстилни сектор биљежи благи пад прихода за 0,70% у односу на 2018. годину и раст броја радника за 9,48%. У 2020. години текстилни сектор биљежи значајан раст прихода за 45,97% у односу на 2019. годину и раст броја радника за 15,82%.

Овај сектор позитивно послује, али су његова стопа добити и поврат на имовину прилично ниски, а нешто више од трећине од укупне производње се пласира на страно тржиште. Овдје се углавном ради о тзв „лон“ пословима, гдје се у суштини само изнајмљује радна снага.

Табела бр. 2.: Преглед оствареног прихода привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Р. бр.	Назив привредног субјекта	Област дјелатности	Укупан приход 2018. г. (у КМ)	Укупан приход 2019. г. (у КМ)	Укупан приход 2020. г. (у КМ)
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Производња одјеће	115.508	110.181	55.583
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Производња одјеће	473.852	161.349	-
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Производња одјеће	1.878.301	1.965.429	1.900.104
4.	„STOJAKOVIĆ“ д.о.о.	Производња текстила	215.882	230.772	243.151
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Производња текстила	446.070	463.840	567.394

6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Производња одјеће	470.652	499.305	545.392
7.	„ĐURIĆ TEKSTIL“ д.о.о.	Производња одјеће	58.295	0	0
8.	„KIKI-KK“ д.о.о.	Производња одјеће	770.384	409.814	35.541
9.	„SMART TEXTILES“ д.о.о.	Производња радне одјеће	-	-	2.835.566
10.	„FIBES“ д.о.о.	Производња одјеће	70.912	107.265	131.682
11.	„VASTIL“ д.о.о.	Производња одјеће	966.812	1.474.709	1.675.772
12.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Производња одјеће	96.361	101.555	73.598
УКУПНО ТЕКСТИЛНИ СЕКТОР			5.563.029	5.524.219	8.063.783
УКУПНО ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			46.285.595	44.525.906	45.728.002
УКУПНО			221.237.166	245.993.506	244.358.109

Извор: АПИФ

У дјелатности производње текстила и текстилних производа најзначајнија привредна друштва су „SMART TEXTILES“ д.о.о., А.Д. "САНА-ЕЛВИС" и „ВАСТИЛ“ д.о.о. Ова привредна друштва са 6.411.442 КМ учествују са 79,51% у укупном приходу текстилне индустрије.

Табела бр. 3.: Преглед просјечног броја запослених привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Р. бр.	Назив привредног субјекта	Област дјелатности	Просјечан број запослених 2018. г.	Просјечан број запослених 2019. г.	Просјечан број запослених 2020. г.
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Произ. одјеће	6	4	3
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Произ. одјеће	43	38	-
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Произ. одјеће	112	113	113
4.	„STOJAKOVIĆ“ д.о.о.	Произ. текстила	2	2	2
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Произ. текстила	36	37	39
6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Произ. одјеће	32	39	33
7.	„ĐURIĆ TEKSTIL“ д.о.о.	Произ. одјеће	7	0	0
8.	„KIKI-KK“ д.о.о.	Произ. одјеће	2	2	1
9.	„SMART TEXTILES“ д.о.о.	Произ. радне одјеће	-	-	85
10.	„FIBES“ д.о.о.	Произ. одјеће	3	3	4
11.	„VASTIL“ д.о.о.	Произ. одјеће	57	91	102
12.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Произ. одјеће	6	6	6
УКУПНО ТЕКСТИЛНИ СЕКТОР			306	335	388
УКУПНО ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			654	705	757
УКУПНО			1.731	1.757	1.828

Извор: АПИФ

ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ТЕКСТИЛА И ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА

Према подацима из Регистра предузетника Одјељења за привреду и пољопривреду Општинске управе општине Нови Град, на подручју општине Нови Град на дан 31.12.2020. године било је регистровано укупно 8 кројачких радњи.

Табела бр. 4: Преглед броја самосталних предузетника по годинама

ПОДРУЧЈЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	2018. г.	2019. г.	2020. г.
Предузетници - кројачке радње	8	8	8
Предузетници - прерађивачка индустрија	48	49	47
ПРЕДУЗЕТНИЦИ - УКУПНО	420	423	421

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

Табела бр. 5: Преглед самосталних предузетника из области производње текстила и текстилних производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	НАЗИВ ПРЕТЕЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ
1.	Занатско производна, услужна и трговинаска радња "ELEGANT" Јелка Бундало с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
2.	"В i В" Чавић (Драган) Бранислава с.п.	Производња остале спољашње одјеће
3.	Занатско производна радња "TK FASHION" Бошко Томић с.п., Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
4.	Занатско производна радња "SAN" Милорад Црнобрња с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
5.	Кројачка радња "MM" Нада Маран с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
6.	Кројачка радња "PLAVTEX", Бојана Катушић с.п. Нови Град	Производња рубља
7.	Кројачка дјелатност "Z.U.S", Ерсан Абдулахи с.п. Нови Град	Производња готових текстилних производа, осим одјеће
8.	Занатско-производна радња "BLAGOJEVIĆ" Миле Благојевић с.п. Нови Град, Ј "ŠIVAONA" Нови Град	Производња кожне одјеће

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЈЕНА

Према подацима Вањскотрговинске коморе БиХ, учешће укупног увоза текстила и текстилних производа, обуће, шешира и сл. у односу на укупан увоз општине Нови Град у 2020. години износио је 26,56%. Учешће укупног извоза текстила и текстилних производа, обуће, шешира и сл. у односу на укупан остварени извоз општине Нови Град у 2020. години износио је 66,32%.

Табела бр. 6: Преглед спољнотрговинске размјене текстила и производа од текстила, обуће, шешира и сл. (износи у КМ)

СЕКТОРИ	Извоз	Извоз	Извоз	Увоз	Увоз	Увоз
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Текстил и произ. од текстила	19.199.717	22.048.934	22.512.861	17.510.349	19.270.986	21.323.233
Обућа, шешири, капе и остале покривке за главу	87.377	93.090	447.998	53.087	60.303	434.832
УКУПНО	19.287.094	22.142.024	22.960.859	17.563.436	19.331.289	21.758.065
УКУПНО остварена спољнотрговинска размјена	36.878.347	38.106.222	34.623.737	81.447.090	78.972.487	81.929.405
Учешће %	52,30	58,11	66,32	21,56	24,48	26,56

Извор: Вањскотрговинска комора БиХ

Посматрајући по годинама, текстилни сектор у 2019. години биљежи раст извоза за 14,80% у односу на 2018. годину и раст увоза за 10,07%. У 2020. години текстилни сектор биљежи раст извоза за 3,70% у односу на 2019. годину и раст увоза за 12,55%.

Најзначајнији извозни производи у 2020. години били су: одјећа и прибор за одјећу - плетени или хеклани производи (20.156.180,00 КМ) и одјећа и прибор за одјећу, осим плетених и кукичаних производа (2.060.754,00 КМ) и др. Партнери у извозу били су: Хрватска, Њемачка, Аустрија и Словенија.

Најзначајнији увозни производи у 2020. години били су: одјећа и прибор за одјећу - плетени или хеклани производи (16.343.164 КМ), плетени или кукичани материјали (2.573.252,00 КМ). Најзначајније земље партнери у увозу су: Словенија, Хрватска и Србија.

ПОДАЦИ О НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Према подацима Завода за запошљавање Републике Српске од 31.12.2020. године, на евиденцији је било укупно 37 активно незапослених лица текстилне струке (НСС, КВ, ССС и ВШС).

Током 2020. године, са евиденције ЗЗРС - Биро Нови Град брисано је 17 активно незапослених лица ове струке ради запослења.

Табела бр. 7.: Преглед броја активно незапослених текстилне струке и укупно запослених у 2020. години

ЗАНИМАЊЕ	СТАЊЕ АКТИВНЕ ПОНУДЕ НА ДАН 31.12.2020. Г.	ЗАПОСЛЕНО У 2020. Г.
Текстилна - НСС	1	0
Текстилна - КВ	26	14
Текстилна - ССС	9	2
Текстилна - ВШС	1	1
Текстилна - УКУПНО	37	17
УКУПНО НЕЗАПОСЛЕНИХ	912	386

Извор: ЗЗРС

Стратегија даљег развоја ове индустријске гране је у преласку са послова дораде, односно „лон“ послова за иностране партнере, на развој властитих брендова и колекција са препознатљивим робним маркама, покретање базне и индустрије пратећих материјала, те остварење што веће конкурентности како на домаћем тако и на захтјевном иностраном тржишту.

Најновији трендови у развоју индустрија у Европској унији, па тако и у овој бранши, крећу се према развоју производних процеса, побољшању квалитета производа и заштите околиша у различитим процесима, али и у финалним производима.

ПРОФИЛ „VASTIL“ Д.О.О. НОВИ ГРАД

Једно од најзначајнијих привредних друштава у области текстилне индустрије по укупно оствареном приходу и по броју радника је „VASTIL“ д.о.о. Нови Град. Текстилни погон „VASTIL“ основан је 09.10.2017. године од стране италијанског инвеститора, групације Calzedonia.

Инвестиција у Новом Граду је услиједила након покушаја у Србији, тачније Нишу гдје није било довољно заинтересоване радне снаге. На самом почетку пословања компанија је изгубила пословног партнера, због чега је дошло до кратке одгоде са почетком производње.

Ово привредно друштво се бави шивањем текстилних производа за италијански бренд Falconeri. Сировина у овом текстилном предузећу су кашмир и вуна чија је обрада осјетљива и деликатна. Сав производни програм пласира се на тржиште Европске Уније.

Циљ компаније је улагање у савремен технологије и стварање услова за нова запошљавања те обезбјеђивање што бољих услова рада запослених. На самом почетку 95% радница није имало квалификацију за посао и била је потребна обука. Запослене раднице из Ниша, које имају радно искуство обавиле су обуку запослених. На самом почетку, ово привредно друштво запошљавало је око 70 радника, а данас имају 102 запослена радника.

Инвеститор из Италије је у простор и опрему уложио близу 2 милиона КМ. Власник привредног друштва „VASTIL“ д.о.о. Нови Град је Vastil Vasco Fagari, а функцију директора обавља Мирослав Станковић.

Адреса: Индустријска зона Пољавнице, 79 220 Нови Град

Телефони: 065-938-497 (директор)

Емаил адреса: vastilconfezioni@gmail.com

**КОНТАКТИ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ТЕКСТИЛА И
ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА**

Табела бр. 8.: Контакт информације привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа

Р. бр.	Назив привр. субјекта	Контакт особа	Број телефона	Е-маил адреса	Веб адреса
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Петар Личина	052/751-945	-	-
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Нада Бабић Јелена Бабић	052/720-180 065/689-876	jelena-09@teol.net	-
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Мира Лазић	052/776-226 065/674-459	info@san-elvis.com	www.sana-elvis.com
4.	„STOJAKOVIĆ“ д.о.о.	Љубомир Стојаковић	052/753-325	stojakovicdoo@poen.net	-
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Мирко Пилиповић	052/775-446 065/874-365	kors3000@gmail.com	-
6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Бојан Плавшић	052/751-014 065/516-635	padrino.ng@gmail.com	-
7.	„ĐURIĆ TEKSTIL“ д.о.о.	Милан Ђурић	052/751-161	djurictekstil@teol.net	-
8.	„KIKA-KK“ д.о.о.	Кристина Калинић	065/910-011	-	-
9.	„FIBES“ д.о.о.	Зоран Бурсаћ	065/663-655	-	-
10.	„VASTIL“ д.о.о.	Vasco Fagari Мирослав Станковић	065/938-497	vastilconfezioni@gmail.com	-
11.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Roberto Tiatto	065/003-145	agencijaknezevic@yahoo.com	-
12.	„SMART TEXTILES“ д.о.о.	Маролт Боштјан Алекса Гудало	065/495-793	-	-

Извор: АПИФ

Табела бр.9: Контакт информације самосталних предузетника из области производње текстила и текстилних производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	Контакт особа	Број телефона
1.	Занатско производна, услужна и трговинаска радња "ELEGANT" Јелка Бундало с.п. Нови Град	Јелка Бундало	065/589-955
2.	"В i В" Чавић (Драган) Бранислава с.п.	Бранислава Чавић	065/589-960
3.	Занатско производна радња "TK FASHION" Бошко Томић с.п., Нови Град	Бошко Томић	052/751-557 065/827-622
4.	Занатско производна радња "SAN" Милорад Црнобрња с.п. Нови Град	Милорад Црнобрња	
5.	Кројачка радња "ММ" Нада Маран с.п. Нови Град	Нада Маран	052/752-355
6.	Кројачка радња "PLAVTEX", Бојана Катушић с.п. Нови Град	Бојана Катушић	065/269-323

7.	Кројачка дјелатност "Z.U.S", Ерсан Абдулахи с.п. Нови Град	Ерсан Абдулахи	066/499-503
8.	Занатско-производна радња "BLAGOJEVIĆ" Миле Благојевић с.п. Нови Град, Ј "ŠIVAONA" Нови Град	Миле Благојевић	065/403-668

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду